

Nuorten törkeät pahoinpitely ja ryöstörikkokset Helsingin alueella 2017–2022

Mikko Karjalainen

9/2023

TIIVISTELMÄ

Mikko Karjalainen: Nuorten törkeät pahoinpitely ja ryöstörikokset Helsingin alueella 2017–2022

Opinnäytetyön muoto: Tutkimuksellinen opinnäytetyö

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Sanna Luoma

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tämä laadullinen opinnäytetyö selvittää törkeisiin pahoinpitelyihin ja törkeisiin ryöstöihin epäiltyjen 15–17-vuotiaiden nuorten määrän kasvua Helsingin alueella vuosina 2017–2022 ja tutkii nuorelle annettavia rangaistuksia kyseisistä rikosnimikkeistä perustuen Helsingin käräjä- ja hovioikeuden antamiin tuomioihin vuosilta 2017–2022.

Tutkimuksessa kerätty ja aineistolähtöisesti analysoitu aineisto on tilastotietoa poliisin tulostietojärjestelmästä Polstatista sekä Helsingin käräjä- ja hovioikeudesta saatuja tuomioita. Tutkimuksen tietoperustassa käytetty lähdemateriaali on aikaisemmin kirjoitettua kirjallisuutta, lainsäädäntöä, internetjulkaisuja ja verkkosivuja.

Tutkimuksessa selvisi, että tässä opinnäytetyössä tarkastellut törkeät pahoinpitelyt ovat kasvaneet tarkastelujaksolla, mutta törkeiden ryöstöjen osalta tarkastelujaksolla on kaksi vuotta, jolloin rikoksia on ollut huomattavasti muita vuosia enemmän. Tarkastelujaksolla molemmista rikosnimikkeistä epäiltyjä on kuitenkin määrällisesti vähän. Nuorten saamien tuomioiden osalta selvisi, että nuorelle annettu rangaistus sekä törkeän pahoinpitelyn että törkeän ryöstön osalta on yleisesti ottaen ehdollista vankeutta puolesta vuodesta kahteen vuoteen eikä ehdotonta tuomiota anneta kuin poikkeustapauksissa. Ehdollisen vankeusrangaistuksen lisäksi nuoren henkilökohtaista elämäntilaa arvioidaan ja nuorelle voidaan antaa lisänä valvontarangaistus.

Opinnäytetyö on kaikilta osin julkinen, jotta sitä voi lukea ja hyödyntää kuka vain nuorten rikollisuudesta kiinnostunut. Ketään rikoksesta epäiltyä tai tuomittua ei voida tämän opinnäytetyön perusteella tunnistaa ja tutkimusta tehdessä tietojen säilytyksestä sekä hävityksestä on huolehdittu.

Sivumäärä: 27

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 9/2023

Avainsanat: Nuorten rikollisuus, törkeä pahoinpitely, törkeä ryöstö, rangaistuskäytäntö

ABSTRACT

Mikko Karjalainen: Aggravated assaults and robberies as a young person in Helsinki area 2017–2022

Type of thesis: Research-based thesis

Publicity: Public

Supervisor: Sanna Luoma

Degree: Bachelor of Police Services

This qualitative thesis researches the increase of 15-17-year-olds suspected aggravated assaults and robberies which have been committed in Helsinki area between 2017 and 2022 and examines the sentences of these crimes that have been imposed by Helsinki District Court and Court of Appeal.

The material of the research is statistical data from the Finnish police statistical system (Polstat), imposed sentences from Helsinki District court and Court of Appeal and literature. The sentences were asked straight from the courts and the statistical data and graphs were collected from Polstat which is available for police officers that work or study in the organization. The sources for the literature review are Finnish law, previously written literature, internet publications and articles on governments websites.

The research showed that the number of a suspects to an aggravated assaults had increased during the reviewed period and the number of suspects to an aggravated robberies had only two years that were not in a line with others. In 2019 and 2022 the number of suspects to an aggravated robberies were exceptional compared to other years on the reviewed period. However, the total number of these suspected 15-17-year-old people were totally quite low. The research also showed that typical sentence for an aggravated assault or robbery as a young person is conditional sentence and the length of the sentence is from 6 months to 2 years. The unconditional sentences are imposed only in special cases. With the conditional sentences, the court usually evaluates young person's life situation and is capable to add monitoring for imposed person. The monitoring sentence is typically 1 year and 3 months.

The thesis in its entirety is public research that can be read and used by anyone who is interested in a topic. The research has been made with respect to imposed people and no one can be recognized from this thesis.

Pages: 27

Month and year of review: 9/2023

Keywords: Young offender, aggravated assault, aggravated robbery, sentence

SISÄLLYS

1 Johdanto.....	5
2 Tutkimusasetelma.....	7
2.1 Tutkimuskysymykset.....	7
2.2 Tutkimusmenetelmät.....	7
2.3 Tutkimuksen aineisto	8
3 Nuorten törkeät pahoinpitely ja ryöstörikkokset.....	10
3.1 Pahoinpitelyrikkokset	10
3.1.1 Pahoinpitely.....	10
3.1.2 Törkeä pahoinpitely	10
3.2 Ryöstörikkokset	11
3.2.1 Ryöstö.....	11
3.2.2 Törkeä ryöstö	11
3.3 Nuorena henkilönä tehty rikos.....	12
3.4 Rangaistukset nuorena henkilönä tehdyistä rikoksista	12
3.5 Rangaistuksen täytäntöönpanon vaihtoehdot.....	13
4 Rikostilastot	17
4.1 Törkeät pahoinpitelyt.....	17
4.2 Törkeät ryöstöt.....	19
5 Tuomiot.....	21
5.1 Törkeät pahoinpitelyt.....	21
5.2 Törkeät ryöstöt.....	22
6 Tulokset.....	24
6.1 Määrän muutokset	24
6.2 Nuorten rangaistukset.....	25
7 Johtopäätökset	27
8 Tutkimuksen luotettavuus ja opinnäytetyön arviointi.....	29
9 Lähteet.....	32

1 JOHDANTO

Johdatus aiheeseen

Opinnäytetyöni aiheeksi valikoitui nuorten törkeät pahoinpitely- ja ryöstörikkokset Helsingin alueella 2017–2022. Aiheesta on keskusteltu paljon mediassa ja aiheen saaman mediahuomion myötä voi saada käsityksen, että nuorten väkivaltarikollisuus on kasvussa viime vuosina etenkin Helsingin alueella ja uutisotsikoissa nuorten tekeminä on ollut erityisen vakaviakin väkivaltatapauksia. Tutkimuksella halutaan selvittää Helsingin alueen nuorten törkeiden pahoinpitely- ja ryöstörikkosten määrän muutoksia sekä niistä viime vuosina annettuja tuomioita, jotta mielikuva rikosten määrästä ei jää median ja uutisten varaan.

Opinnäytetyö on suunnattu aiheesta kiinnostuneille nuorille, nuorten vanhemmille, kouluille sekä poliisissa etenkin Helsingin poliisilaitokselle opinnäytetyön keskittyessä tarkastelemaan Helsingin alueella tapahtuneita rikoksia. Opinnäytetyö hyödyttää lukijaa selkeyttämällä olemassa olevaa tilastoitua dataa ja tuomalla tekoja sekä niistä annettuja tuomioita helposti luettavaan muotoon. Lisäksi työ selvittää nuorten rikollisuuden tilannetta lukijalle Helsingin alueella tapahtuvasta nuorten väkivaltarikollisuudesta tarkastelujen rikosnimikkeiden osalta.

Aiheen ajankohtaisuudesta kertoo sen esilläolo eri medioissa, niin uutisissa kuin lehdissä ja sosiaalisen median keskusteluissa. Ajankohtaisuudesta kertoo myös se, että sekä poliisi että hallitus ovat perustaneet uusia toimia nuorten rikollisuuden ennalta ehkäisemiseksi ja rikosten selvittämiseksi. Hallitus antoi eduskunnalle vuoden 2023 ensimmäisessä lisätalousarvioesityksessään 19 miljoonan euron ehdotuksen panostamisesta nuorisoriikollisuuden ehkäisemiseen ja torjuntaan (Valtioneuvosto, 2023). Helsingin poliisi puolestaan on perustanut kaksi uutta katujengeihin keskittyvää ryhmää Helsingin laitokselle, joilla pyritään ennalta estämään jengiytymistä ja rikollisuutta sekä selvittämään katujengeiksi luokiteltavien ryhmittymien tekemiä rikoksia (Poliisi, 2023).

Työn rakenne

Opinnäytetyö tulee rakentumaan kirjallisuuteen perustuvasta tietoperustasta, tutkimusosasta, tutkimuksen tuloksista ja johtopäätöksistä. Tietoperustassa avataan, miten nuori rikoksentekijä määritellään tässä opinnäytetyössä, miten törkeä pahoinpitely ja törkeä ryöstö määritellään laissa sekä minkälaisia rangaistuksia nuorelle yleisesti ottaen voidaan tuomita tarkastelluista rikosnimikkeistä. Tulokset osiossa käsitellään tutkimuksen tuloksia ja tutkimuksen tulosten pohjalta esitetään johtopäätöksi. Työn lopussa arvioidaan koko opinnäytetyöprosessia, tutkimusta, sen luotettavuutta sekä omaa oppimista.

Aiemmat tutkimukset aiheesta

Nuorten väkivallasta ja väkivaltaisesta käyttäytymisestä on kirjoitettu ja julkaistu viime aikoina erityisesti uutisia, artikkeleja, lehtikirjoituksia ja määrällisiä tilastoon perustuvia julkaisuja, joissa kuvataan nuorten rikollisuuden määrää. Nuorison tekemää rikollisuutta tutkitaan usein rikosten määrien kautta ja paneudutaan rikosten kehityksen lisäksi rikollisuuden syihin ja erityisesti ennalta ehkäisemiseen.

Lasten ja nuorten kokemaa väkivaltaa tutkitaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin näkökulmasta kouluterveyskyselyinä Terveyden ja hyvinvointilaitoksen toimesta. Kouluterveyskyselyistä julkaistaan raportti, jossa käsitellään muiden lapsia ja nuoria koskevien tilastojen lisäksi nuorten kokemaa väkivaltaa. Viimeisin julkaistu kouluterveyskysely on vuodelta 2021. (Lasten ja nuorten hyvinvointi - Kouluterveyskysely, 2021.)

Määrällisiin tilastoihin keskittyvistä teoksista erityisesti Markus Kaakisen ja Matti Näsin julkaisu Nuorisoriikollisuuden esiintyvyys ja tekomäärät Suomessa 1995–2020 keskittyy nuorten tekemien rikosten esiintyvyyteen ja rikosten määriin, kun puolestaan nuorten rikollisuuden ehkäisemisestä ja ehkäisevien toimenpiteiden vaikuttavuutta on tutkittu Valtioneuvoston toimesta. Valtioneuvoston kustantamana on julkaistu vuonna 2019 Lotta Haikkolan, Noora Hästbackan ja Elina Pekkarisen tekemä tutkimus Kuka vastaa nuorten rikoksiin? Ammattilaisten, nuorten ja kustannusten näkökulmia palveluihin.

Kriminologisesta näkökulmasta tunnettu julkaisija on Janne Kivivuori, joka on julkaissut useita teoksia, kuten Kriminologia: rikollisuus ja kontrolli muuttuvassa yhteiskunnassa (2018) ja Rikollisuuden syyt (2013). Kivivuori on julkaissut teosten lisäksi tilastoon ja tutkimuksiin perustuvia julkaisuja, kuten Rikollisuustilanne 2015: rikollisuuskehitys tilastojen ja tutkimusten valossa.

Yksinään törkeisiin pahoinpitelyihin tai törkeisiin ryöstöihin liittyvää tutkimusta ei ole tehty, mutta tilastoihin perustuvaa julkaisua löytyy lähes kaikista uutislähteistä ja tilastokeskuksen julkaisuina.

2 TUTKIMUSASETELMA

Tässä luvussa on määritetty tutkimuksen tavoite, asetettu tutkimuskysymykset ja kerrottu opinnäytetyön tutkimusosassa käytetyn tutkimusmenetelmän ja tutkimuksessa käytetyn aineiston hankinnasta sekä tutkimuksessa käytetyn aineiston käsittelystä.

2.1 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyö tutkii 15–17-vuotiaiden nuorten tekemiä törkeitä pahoinpitely- ja ryöstörikoksia Helsingin alueella. Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia kyseisten rikosnimikkeiden määrällistä muutosta tarkastelujaksolla sekä nuorten rangaistuskäytäntöä pohjautuen Helsingin käräjäoikeudessa ja hovioikeudessa annettuihin tuomioihin. Opinnäytetyön päätutkimuskysymyksenä on selvittää:

1. Onko 15–17-vuotiaiden nuorten tekemät törkeät pahoinpitelyt ja törkeät ryöstöt kasvaneet määrällisesti Helsingin alueella vuosina 2017–2022?

Määrällisen muutoksen lisäksi opinnäytetyön tavoitteena on tutkia, minkälainen tuomio törkeästä pahoinpitelystä tai törkeästä ryöstöstä voidaan 15–17-vuotiaalle tuomita. Tutkimuksessa tuomioita koskevaksi tutkimuskysymykseksi on asetettu:

2. Minkälainen on 15–17-vuotiaalle nuorelle annettava rangaistusseuraamus törkeästä pahoinpitelystä tai törkeästä ryöstöstä Helsingissä?

2.2 Tutkimusmenetelmät

Tämä opinnäytetyö on laadullinen tutkimus ja tutkimusmenetelmänä on laadullinen aineistolähtöinen analyysi. Laadullinen tutkimus pyrkii ymmärtämään ilmiötä, eli vastaamaan kysymykseen ”mistä tässä on kyse?”, kuten Kananen ilmaisee teoksessaan Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä (2017, 32). Kananen kiteyttää laadullisen tutkimuksen tavoitteen yksinkertaisesti, ”Tavoitteena on tutkittavan ilmiön kuvaaminen, ymmärtäminen ja tulkinnan antaminen” (2017, 35).

Tutkimusmenetelmäksi valittiin laadullinen aineistolähtöinen analyysi. Laadullisena analyysinä voidaan pitää Güntherin, Hasasen ja Juhilan mukaan (Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja) aineiston tiivistämistä ja jalostamista teoreettiseen tai käsitteelliseen muotoon, eikä sen toteuttamiselle ole yleispätevää kaavaa tai mallia. Olennaista on, mitä aineisto sisältää ja mistä se kertoo, joten aineistoa tulisi tarkastella analyttisesti ja tulkita tehtyjä havaintoja ja löydöksiä oman ajattelun sekä teorian avulla.

Laadullista analyysiä voidaan tehdä useilla eri menetelmillä, joten tutkija joutuu tekemään valintoja menetelmän suhteen. Analyysimenetelmällä tarkoitetaan konkreettista tapaa, jolla aineisto analysoidaan (Günther ym.). Laadullisen tutkimuksen sisällönanalyyysillä yleisesti ottaen analysoidaan hankittua aineistoa eri menetelmillä, jotka johtavat lopulta johtopäätöksiin. Tunnettuina menetelminä voidaan pitää aineistolähtöistä analyysiä, teoriaohjaavaa analyysiä ja teorialähtöistä analyysiä, joiden erottelevana tekijänä on analyysin päättelyprosessin muoto. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 112.)

Tässä opinnäytetyössä aineisto analysoidaan tarkastelemalla analyttisesti kerättyä aineistoa, pyritään löytämään aineistosta sellaisia teemoja, jotka selittävät ilmiötä ja lopulta vastaa tutkimuskysymyksiin. Tämän opinnäytetyön aineistolähtöisessä analyysissä käytetään soveltavasti Tuomen & Sarajärven (2018, 123) teoksessa esitettyä mallia aineistolähtöisestä analyysistä sekä tilastojen, että tuomioiden tarkastelussa. Ensin koko aineistosta etsitään pelkistetyt ilmaukset, sitten listataan pelkistetyt ilmaukset, sen jälkeen etsitään samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia ilmauksista, samankaltaisuuksien tai eroavaisuuden perusteella ryhmitellään ilmaukset ja muodostetaan alaluokat ja lopulta muodostetaan alaluokista yläluokkien kautta kokoavat käsitteet. Analyysin pohjalta löydettyt seikat esitetään opinnäytetyön tuloksissa ja seikoista johdetut johtopäätökset myöhemmin johtopäätöksissä.

2.3 Tutkimuksen aineisto

Tässä tutkimuksessa käytettävä aineisto on poliisin keräämää tilastotietoa tarkastelluista rikosnimikkeistä Polstat-tulostietojärjestelmästä sekä Helsingin käräjäoikeuden ja hovioikeuden tuomioita nuorten tekemistä törkeistä pahoinpitely- ja -ryöstörikoksista.

Opinnäytetyössä esitetty tilastotieto on poliisihallituksen ylläpitämää tilastotietoa, joka on saatavilla poliisiorganisaatiossa Polstat-järjestelmässä. Polstat-järjestelmä on poliisin valtakunnallinen tulostietojärjestelmä, joka sisältää tietoa monista eri poliisin tietojärjestelmistä ja jonka avulla tuotetaan raportteja ja tilastoja poliisin toiminnasta (Sisänturvallisuus.fi).

Tuomioita koskeva aineisto, 15–17-vuotiaille annetut tuomiot, on pyydetty suoraan Helsingin käräjä- ja hovioikeudesta sähköpostitse oikeus.fi sivustolla nähtävillä olevan tietopyyntölomakkeen avulla. Tietopyyntölomakkeelle tuli keskeisimpänä täyttää mitä tuomioita tietopyyntö koskee, mihin tarkoitukseen tietoja tarvitaan ja miten tuomioissa olevia henkilötietoja käsitellään. Tietopyyntölomakkeella pyysin tuomiot nuorena (15–17-vuotiaana) henkilönä tehdyistä törkeistä pahoinpitelyistä ja törkeistä ryöstöistä vuosilta 2017–2022 sekä Helsingin käräjäoikeudesta että Helsingin hovioikeudesta.

Helsingin käräjäoikeudelle osoitettu tietopyyntö lähetettiin 1.6.2023 sähköpostin liitteenä olevalla lomakkeella ja käräjäoikeudesta pyydettiin täyttämään tutkimuslupahakemus, sillä tietopyynnöllä pyydetyt tuomiot tulevat tutkimuskäyttöön. Tutkimuslupahakemus lähetettiin 8.6.2023 ja sen käsittelyn myötä Helsingin käräjäoikeus pystyi toimittamaan 643 ratkaisun massasta 10.7.2023 vain 30 tuoreinta tuomiota, joissa syytekohtana on törkeä pahoinpitely tai törkeä ryöstö ja tekijän ikä rajattu 15–17-ikävuoteen.

Helsingin hovioikeudelle osoitettu tietopyyntö lähetettiin samanaikaisesti 1.6.2023 sähköpostin liitteenä olevalla lomakkeella. Helsingin hovioikeudesta toimitettiin 14.6.2022 26 törkeästä pahoinpitelystä annettua tuomiota ja 24 törkeästä ryöstöstä annettua tuomiota.

Opinnäytetyö tulee olemaan kaikilta osin julkinen, vaikka tutkimuksen aineisto sisältää henkilötietoja ja kyse on arkaluontoisesta aiheesta etenkin rikoksen uhrille ja rikoksesta tuomitulle. Tuomiot ovat lähtökohtaisesti julkista materiaalia, mutta aineisto käsitellään ja tutkimuksen tulokset julkaitaan siten, ettei tutkimuksesta voida tunnistaa rikoksentehtäjä tai asianosaisia taikka muutoin yhdistää tuomiota yksittäiseen rikokseen. Henkilötietoja sisältävät tuomiot ja muu aineisto hävitetään opinnäytetyön valmistuttua viimeistään lokakuussa 2023.

3 NUORTEN TÖRKEÄT PAHOINPITELY JA RYÖSTÖRIKOKSET

Tässä luvussa käsitellään pahoinpitely- ja ryöstörikoksien tunnusmerkistöä perustuen lakiin ja määritetään nuori henkilö rikollisuuden viitekehyksessä. Lisäksi teoria käsittelee nuorille annettavia rangaistuksia, sillä opinnäytetyössä tutkitaan nuorten saamia rangaistuksia tarkastelluista rikosnimikkeistä. Teoriaosuus ei tarkastele nuorten rikollisuuden syitä, koska opinnäytetyö ei pyri selittämään nuorten rikollisuuden taustatekijöitä vaan kuvaa nuorten rikollisuuden tilaa tarkastelujaksolla keskityen törkeisiin pahoinpitely- ja -ryöstörikoksiin. Teoriaosuus siten keskittyy avaamaan aihetta koskevat käsitteet ja käytännöt lakiin sekä muuhun lähdemateriaaliin perustuen.

3.1 Pahoinpitelyrikokset

Rikoslain 21:6 §:n törkeää pahoinpitelyä tarkastellessa viitataan normaalimuotoiseen pahoinpitelyyn, joten tässä opinnäytetyössä on perusteltua avata myös rikoslain 21:5 §:n normaalimuotoinen pahoinpitelyrikos.

3.1.1 Pahoinpitely

Rikoslakiin 21:5 §:ään on kirjattu pahoinpitelystä seuraavasti:

”Joka tekee toiselle ruumiillista väkivaltaa taikka tällaista väkivaltaa tekemättä vahingoittaa toisen terveyttä, aiheuttaa toiselle kipua tai saattaa toisen tiedottomaan tai muuhun vastaavaan tilaan, on tuomittava pahoinpitelystä sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. Yritys on rangaistava.”

3.1.2 Törkeä pahoinpitely

Rikoslakiin (21:6 §) on kirjattu törkeästä pahoinpitelystä seuraavasti:

”Jos pahoinpitelyssä

- 1) aiheutetaan toiselle vaikea ruumiinvamma, vakava sairaus tai hengenvaarallinen tila,
- 2) rikos tehdään erityisen raa'alla tai julmalla tavalla tai
- 3) käytetään ampuma- tai teräasetta taikka muuta niihin rinnastettavaa hengenvaarallista välinettä

ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikosentekijä on tuomittava törkeästä pahoinpitelystä vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi. Yritys on rangaistava.”

3.2 Ryöstörikokset

Kuten pahoinpitelyn ja törkeän pahoinpitelyn kohdalla, rikoslaki määrittää törkeän ryöstön pohjautuen normaalimuotoiseen ryöstöön.

3.2.1 Ryöstö

Rikoslain 31:1 §:n mukaan ryöstöstä on kirjattu seuraavasti:

”Joka

- 1) käyttämällä henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa tai uhkaamalla välittömästi käyttää sellaista väkivaltaa toisen hallusta anastaa tai ottaa luvattomasti käyttöön toisen irtainta omaisuutta taikka
- 2) sellaista väkivaltaa tai uhkausta käyttämällä pakottaa toisen luopumaan taloudellisesta edusta, johon rikoksentekijällä tai sillä, jonka puolesta hän toimii, ei ole laillista oikeutta, on tuomittava ryöstöstä vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Ryöstöstä tai sen yrityksestä tuomitaan myös se, joka 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta anastamisesta tai käyttöön ottamisesta verekseltään tavattuna käyttämällä siinä tarkoitettua väkivaltaa tai uhkausta täyttää tai yrittää täyttää rikoksen taikka pitää tai yrittää pitää siten ottamansa omaisuuden.

Ellei tässä pykälässä tarkoitettu teko, huomioon ottaen väkivallan tai uhkauksen vähäisyys tai muut tekoon liittyvät seikat, ole kokonaisuutena arvostellen vakava, ei rikoksentekijää tuomita ryöstöstä, vaan niistä muista rikoksista, jotka teko käsittää.”

3.2.2 Törkeä ryöstö

Törkeästä ryöstöstä rikoslakiin (31:2 §) on kirjattu:

”Jos ryöstössä

- 1) aiheutetaan tahallisesti toiselle vaikea ruumiinvamma, vakava sairaus tai hengenvaarallinen tila,
- 2) rikos tehdään erityisen raa’alla tai julmalla tavalla,
- 3) käytetään ampuma- tai teräasetta taikka muuta niihin rinnastettavaa hengenvaarallista välinettä tai
- 4) rikos kohdistetaan henkilöön, joka ammattiinsa tai toimeensa kuuluvan työn tai tehtävän vuoksi ei voi itseään tai omaisuuttaan puolustaa,

ja ryöstö on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava törkeästä ryöstöstä vankeuteen vähintään kahdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi. Yritys on rangaistava.”

3.3 Nuorena henkilönä tehty rikos

Rikosoikeudellista vastuuta ei sovelleta pieniin ja nuoriin lapsiin vaan rikosoikeudellisen vastuun alaikäraja on säädetty 15 vuotta. Alle 15-vuotiaat eivät ole rikosoikeudellisesti vastuunalaisia eikä heitä voi tuomita rangaistukseen. Alle 15-vuotiaat voivat kuitenkin olla vastuussa vahingonkorvauksista ja menettämisseuraamuksesta. Rangaistusjärjestelmän sijasta alle 15-vuotiaana rangaistavaksi säädetyn teon tehneet kuuluvat lastensuojelujärjestelmän alle. (Matikkala, 2021, 167.)

Nuoret määritellään eri tavoin eri viitekehyksissä. Laissa nuorista rikoksentekijöistä nuori rikoksentekijä määritellään 15-vuotta täyttäneeksi, mutta ei vielä 21-vuotta täyttäneeksi (262/1940 1 §). Lakia nuorista rikoksentekijöistä noudattaen, poliisin internetsivujen julkaisussa nuoreksi rikoksentekijäksi katsotaan 15–20-vuotias ja julkaisun mukaan ikä otetaan huomioon myöhemmin syyllisyyden sekä seuraamusten arvioinnissa (Poliisi.fi, nuori rikoksentekijä). Myös Matikkalan (2021, 168) mukaan käytössä on erityissääntelyä 15–17-vuotiaana rikoksen tehneiden eli nuorten henkilöiden osalta sekä nuorten rikoksentekijöiden osalta, jotka ovat 15–20-vuotiaana syyllistyneet rikokseen.

Rikoslaki (39/1889) määrittää 3 luvun 4 § mukaan rangaistusvastuun edellytykseksi, että rikoksen tekijä on teon hetkellä täyttänyt 15 vuotta, joten tässä opinnäytetyössä ja rikosten viitekehyksessä on perusteltua tarkastella rikoksia, joissa tekijän rikosoikeudellisen vastuun ikäraja on täyttynyt. Yläikärajaa määritettäessä päätettiin aiheen rajauksen vuoksi ottaa huomioon vain alle 18-vuotiaiden tekemät rikokset, joten yläikärajana tässä opinnäytetyössä on täysi-ikäisyys eli 18 vuoden ikä. Nuori määritetään tässä opinnäytetyössä 15–17-vuotiaaksi ja tutkimuksessa tarkastellaan ainoastaan kyseisessä ikähaarukassa tehtyjä tekoja ja niihin perustuvaa aineistoa.

3.4 Rangaistukset nuorena henkilönä tehdyistä rikoksista

Lasten ja nuorten ymmärrys ja kypsyys ei ole kehittynyt samalle tasolle kuin aikuisilla, joten on ymmärrettävää, että reagointi lasten tai nuorten tekemiin rangaistavaksi säädettyihin tekoihin on lievempää kuin aikuisten kohdalla. Lasten ja nuorten rangaistuksissa pyritään kasvatuksellisten keinojen käyttöön, mahdollisuuksien mukaan. 15 vuotta täyttäneet nuoret ovat rikosoikeudellisessa vastuussa, mutta rankaisemisessa pyritään vähentämään rankaisemisen haittavaikutuksia ja otetaan huomioon nuorten kypsyttömyys. Lastensuojelulainsäädännön näkökulmasta lapsia ovat alaikäiset, eli alle 18-vuotiaat, joten 15–17-vuotiaaseen rikoksentekijään sovelletaan sekä lastensuojelujärjestelmää ja rikosoikeusjärjestelmää. (Matikkala 2021, 166–168.)

Rikoksen tekeminen 15–17-vuotiaana on rikoslaissa (RL 6:8) rangaistuksen yleinen vähentämisperuste, joten nuoren rangaistusta mitataan aina alennetulla rangaistusasteikolla. Nuorta ei voida myöskään tuomita elinkautiseen vankeusrangaistukseen ja ehdottoman vankeusrangaistuksen tuomitsemisen kynnyks on korotettu. (Matikkala 2021, 168.)

Rikoslaissa (39/1889) 6 luvun 8 §:n 1 momentissa on säädetty, että ”rangaistus määrätään noudattaen lievennettyä rangaistusasteikkoa, jos

1. Rikoksentekijä on tehnyt rikoksen alle 18-vuotiaana.
2. Rikos on jäänyt yritykseen
3. Tekijä tuomitaan avunantajana tai hänen osallisuutensa rikokseen on muutoin muiden osallisuutta selvästi vähäisempi
4. Rikos on tehty olosuhteissa, jotka läheisesti muistuttavat vastuuvapausperusteiden soveltamiseen johtavia olosuhteita
5. Siihen on rikoslain 6 luvun 6 ja 7 §:ssä mainituilla tai muilla poikkeuksellisilla perusteilla tuomiossa mainittavia erityisiä syitä.”

Rikoslain 6 luvun 8 §:n 2 momentissa säädetään, että määrättäessä rangaistusta RL 6:8 §:n 1 momentin nojalla, rikoksentekijälle voidaan tuomita enintään kolme neljännestä rikoksesta säädetyn rangaistuksen enimmäismäärästä ja vähintään rikoksesta säädetyn rangaistuksen vähimmäismäärä (RL 39/1889 & Tapani ym. 2022, 38–39).

3.5 Rangaistuksen täytäntöönpanon vaihtoehdot

Rikoslain (39/1889) 6 luvun 1 § määritetään rangaistuslajit, jotka ovat rikesakko, sakko, ehdollinen vankeus, yhdyskuntapalvelus, valvontarangaistus ja ehdoton vankeus. Tässä alaluvussa käsitellään rangaistukseen tuomitsemista ja tuomitsematta jättämistä nuorena henkilönä tehdyistä rikoksista.

Syyttämättä ja tuomitsematta jättäminen

Laissa oikeudenkäynnistä rikosasioissa (1:7.2 §) määritetään, että syyttäjä saa jättää syytteen nostamatta epäillystä rikoksesta, josta epäilty ei ollut tekohetkellä täyttänyt 18 vuotta ja josta ei ole odotettavissa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa tai enintään 6 kuukautta vankeutta ja jonka katsotaan johtuneen pikemminkin ymmärtämättömyydestä tai harkitsemattomuudesta kuin piittämättömyydestä lain kieltoja ja käskyjä kohtaan. Rikoslain 6:12.2 § mukaan tuomioistuimien saa jättää rangaistukseen tuomitsematta, mikäli rikos on tehty alle 18-vuotiaana ja mikäli teon katsotaan johtuneen ymmärtämättömyydestä tai harkitsemattomuudesta.

Nuorisorangaistus

Matikkalan (2021, 171–172) mukaan nuorisorangaistus on päärangaistus alle 18-vuotiaasta tehdystä suhteellisen vakavasta rikoksesta ja se sijoittuu ankaruudeltaan samalle tasolle kuin ehdollinen vankeusrangaistus. Rikosseuraamuslaitoksen (Rikosseuraamuslaitos 1a, 2022) mukaan nuorisorangaistus on neljästä kuukaudesta vuoteen oleva erityinen, alle 18-vuotiaille tarkoitettu rangaistus, joka koostuu sosiaalisen toimintakyvyn edistämisestä, työelämään ja työhön perehtymisestä sekä valvonnasta. Nuorisorangaistuksen suunnitelman laatii rikosseuraamuslaitos ja laaditun aikataulun mukaisesti rangaistusta suoritetaan enintään 8 tuntia viikossa.

Rikoslain (39/1889) 6:10a § mukaan alle 18-vuotiaana tehdystä rikoksesta tuomitaan nuorisorangaistukseen, jos:

- ”1) sakko on rikoksen vakavuus, rikoksesta ilmenevä tekijän syyllisyys ja tekijän aikaisemmat rikokset huomioon ottaen riittämätön rangaistus eivätkä painavat syyt vaadi ehdottoman vankeusrangaistuksen tuomitsemista; ja
- 2) ehdollista vankeutta valvontoineen ei ole pidettävä riittävänä tekijän sosiaalisen selviytymisen edistämiseksi tai uusien rikosten ehkäisemiseksi.”

Kolmannessa momentissa säädetään, että nuorisorangaistus voidaan määrätä samalla kertaa käsiteltävistä rikoksista, joista ainoastaan osa on tehty alle 18-vuotiaana.

Ehdollinen ja ehdoton vankeusrangaistus

Rikoslaki (39/1889) 6 luvun 1 §:ssä määritetään rangaistuslajit, joita on rikesakon, sakon, yhdyskuntapalvelun ja valvontarangaistuksen lisäksi ehdoton sekä ehdollinen vankeusrangaistus.

Vankeusrangaistus voi olla määräaikainen tai elinkautinen ja rikoksen lakiin kirjatusta rangaistussäädöksestä ilmenee rangaistusuhka, joka rikoksesta on säädetty. Mikäli rangaistussäädöksessä ei ole kerrottu rikostyyppikohtaista vankeusrangaistuksen minimimäärää tai maksimimäärää, käytetään vankeuden yleistä minimiä 14 päivää ja maksimia 12 vuotta. Useista rikoksista tuomittavana yhteisrangaistuksesta maksimi on 15 vuotta. (Matikkala 2021, 31.)

Tutkimuksessa tarkasteltavista rikosnimikkeistä on molemmista säädetty määräaikainen vankeusrangaistus, törkeästä pahoinpitelystä on tuomittava vankeuteen vähintään yhdeksi vuodeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi. Törkeästä ryöstöstä puolestaan vähintään kahdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi. (RL 21:6 § & RL 31:2 §.)

Ehdoton vankeusrangaistus

Ehdoton vankeusrangaistus suoritetaan vankilassa. Vankilat ovat suljettuja vankiloita tai avovankilaitoksia ja ne voivat olla valvonnaltaan erilaisia. Pidemmän vankeusrangaistuksen suorittaminen aloitetaan yleensä suljetussa vankilassa, mutta vanki voidaan siirtää avolaitokseen rangaistusajan pituudesta riippumatta, kunhan avolaitokseen sijoittamisen vaatimukset täyttyvät. (Matikkala 2021, 32–33.) Ehdottoman vankeusrangaistuksen suorittamiseen kuuluu ehdonalainen vapaus, jolla tarkoitetaan ehdottomaan vankeuteen tuomitun päästämistä ehdonalaiseen vapauteen, kun tuomiosta on suoritettu määräosa. Ehdonalainen vankeus voidaan suorittaa valvonnan alaisena tai ilman valvontaa ja ennen ehdonalaista vangittu voidaan päästää koevapauteen, mikäli ehdot täyttyvät. (Oikeusministeriö.)

Nuorten, 15–17-vuotiaiden, osalta rikoslaki (6:9.2 §) säättää, ettei alle 18-vuotiaana tehdystä rikoksesta ei saa tuomita ehdottomaan vankeusrangaistukseen, ellei painavat syyt sitä vaadi ja painavan syyn merkitystä harkittaessa otetaan huomioon rikoksentekijän sijoitus lastensuojelulaitokseen. Ehdottoman vankeuden suorittamisen osalta alle 21-vuotiaat pääsevät ehdonalaiseen vapauteen suoritettuaan puolet annetusta tuomiosta, kun yli 21-vuotiaan osalta ehdonalaiseen voi päästä suoritettuaan tuomiosta kaksi kolmasosaa. (Oikeusministeriö.)

Ehdollinen vankeusrangaistus

Rikoslain 2 luvun 3 §:ssä säädetään: ”Kun vankeus tuomitaan ehdollisena, rangaistuksen täytäntöönpano lykkääntyy koeajaksi. Ehdollisen vankeuden koeaika on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Koeaika alkaa tuomion julistamisesta tai antamisesta.”

Mikäli tuomittu tekee koeaikana rikoksen, josta tuomioistuimen harkinnan mukaan olisi tuomittava ehdotonta vankeutta tai yhdistelmärankaistus, tuomioistuin voi määrätä ehdollisen vankeuden pantavaksi täytäntöön. Lisäksi syytteen tulee olla nostettu vuoden kuluessa koeajan päättymisestä. (RL 2b:5 §.)

Rikoslain (6:9 §) mukaan enintään kahden vuoden määräaikainen vankeusrangaistus voidaan määrätä ehdolliseksi vankeudeksi, mikäli rikoksen vakavuus, rikoksesta ilmenevä tekijän syyllisyys tai aikaisempi rikollisuus ei edellytä tuomitsemista ehdottomaan vankeuteen ja alle 21-vuotiaana rikoksen tehneelle voidaan oheisseuraamuksena tuomita valvontarangaistus, josta on kerrottu seuraavassa alaluvussa (RL 6:10 §.)

Oheisrangaistukset

Rikoslain 6:10 § määritetään ehdollisen vankeuden oheisseuraamukset. Ensimmäisessä momentissa säädetään, ”mikäli ehdollista vankeutta on pidettävä riittämättömänä rangaistuksena rikoksesta, voidaan sen ohessa tuomita sakkoa, tai jos ehdollinen vankeus on kahdeksan kuukautta tai sitä pidempi, vähintään 14 ja enintään 120 tuntia yhdyskuntapalvelua.”

Itse yhdyskuntapalveluksen täytäntöönpanosta säädetään laissa yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta (400/2015), jonka 2 § määritetään, että yhdyskuntaseuraamuksen tavoitteena on rangaistuksen täytäntöönpanon aikana lisätä tuomitun valmiuksia elää rikoksetonta elämää ja tukea tuomittua hänen sosiaalisen selviytymisensä edistämiseksi.

Sama tavoite on alle 21-vuotiaalle rikoksenteijälle tuomittavassa valvontarangaistuksessa. Rikoslain 6:10 § 5 momentissa säädetään, että alle 21-vuotiaana rikoksen tehnyt voidaan tuomita valvontaan ehdollisen vankeuden tehosteeksi yhden vuoden ja kolmen kuukauden ajaksi, mikäli valvontaa on pidettävä perusteltuna rikoksenteijän uusien rikosten ehkäisemiseksi ja sosiaalisen selviytymisen edistämiseksi.

Valvontarangaistus

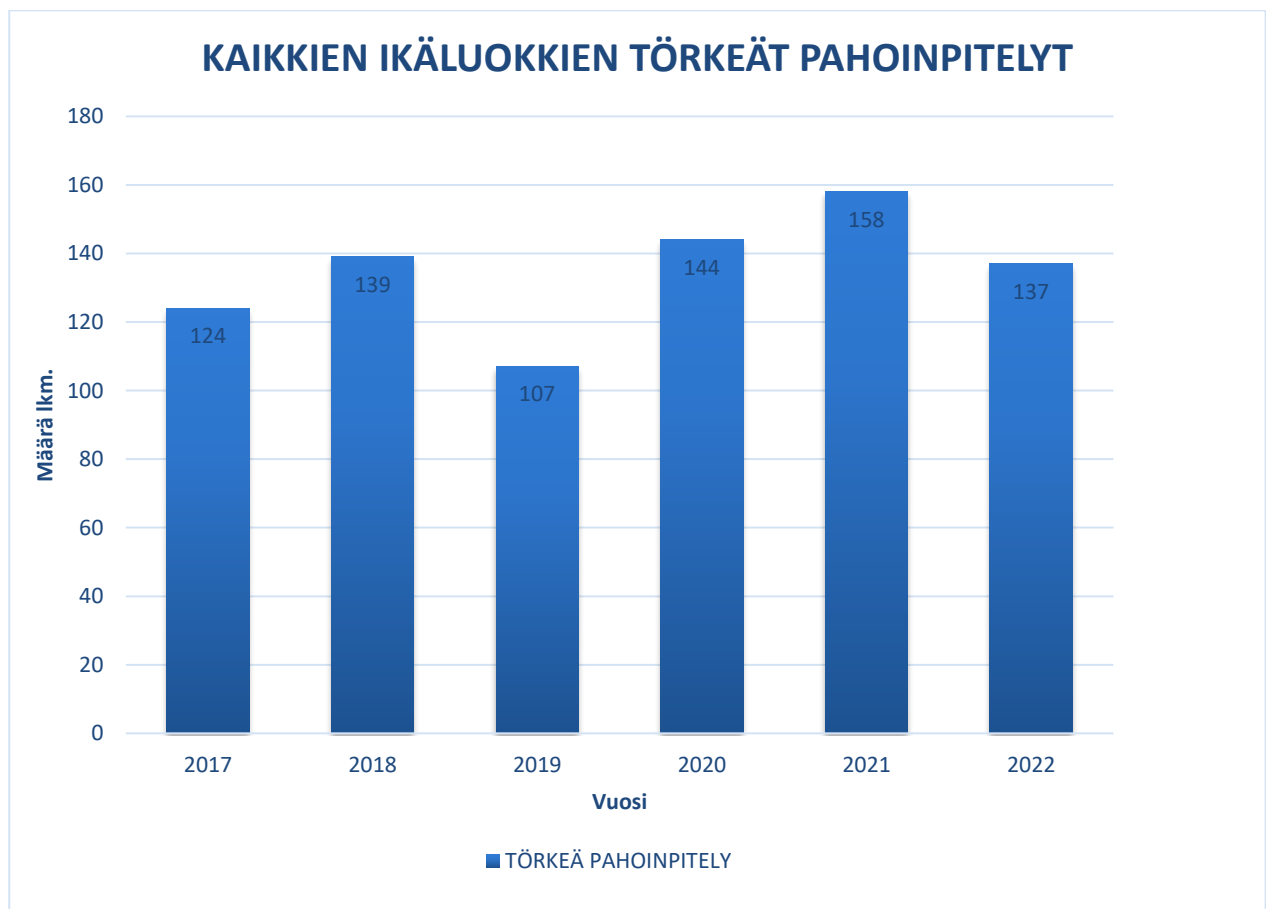
Rikosseuraamuslaitoksen mukaan valvontarangaistuksella korvataan osa lyhyistä ehdottomista vankeusrangaistuksista ja se voidaan tuomita enintään 6 kuukauden mittaisena. Valvontarangaistus sijoittuu ankaruudeltaan ehdottoman vankeuden ja yhdyskuntapalvelun väliin. Käytännössä valvontarangaistukseen tuomittu on velvollinen noudattamaan hänelle vahvistettua päiväohjelmaa, joka voi koostua koulutuksesta, kuntoutuksesta, työstä tai muusta tuomitun tilannetta edistävästä toiminnasta. Liikkumista asunnon ulkopuolella on rajoitettu ja valvontarangaistus edellyttää ehdottomaa päihteettömyyttä. Viranomaisen valvoo valvontarangaistuksen suorittamista valvontakäyntein, päihdetestein ja teknisellä valvonnalla. (Rikosseuraamuslaitos 2a, 2022.)

4 RIKOSTILASTOT

Tässä luvussa esitetty aineisto on tilastoitua poliisin tuottamaa dataa Polstat-tilastotietojärjestelmästä, jota ylläpitää Poliisihallitus. Polstat-järjestelmään kerätään poliisin tuottama data tilastotiedoksi ja data on muutettavissa haluttuun näkymään kaavioiksi, jotka voi tuoda sellaisenaan esimerkiksi Microsoft Excel-ohjelmaan. Excel-ohjelmalla kaavioiden ulkoasua pystyy muokkaamaan ja tässä luvussa esitetyt taulukot on ulkoasultaan muokattu vastaamaan toisiaan ja otsikoitu kuvaamaan kaaviota.

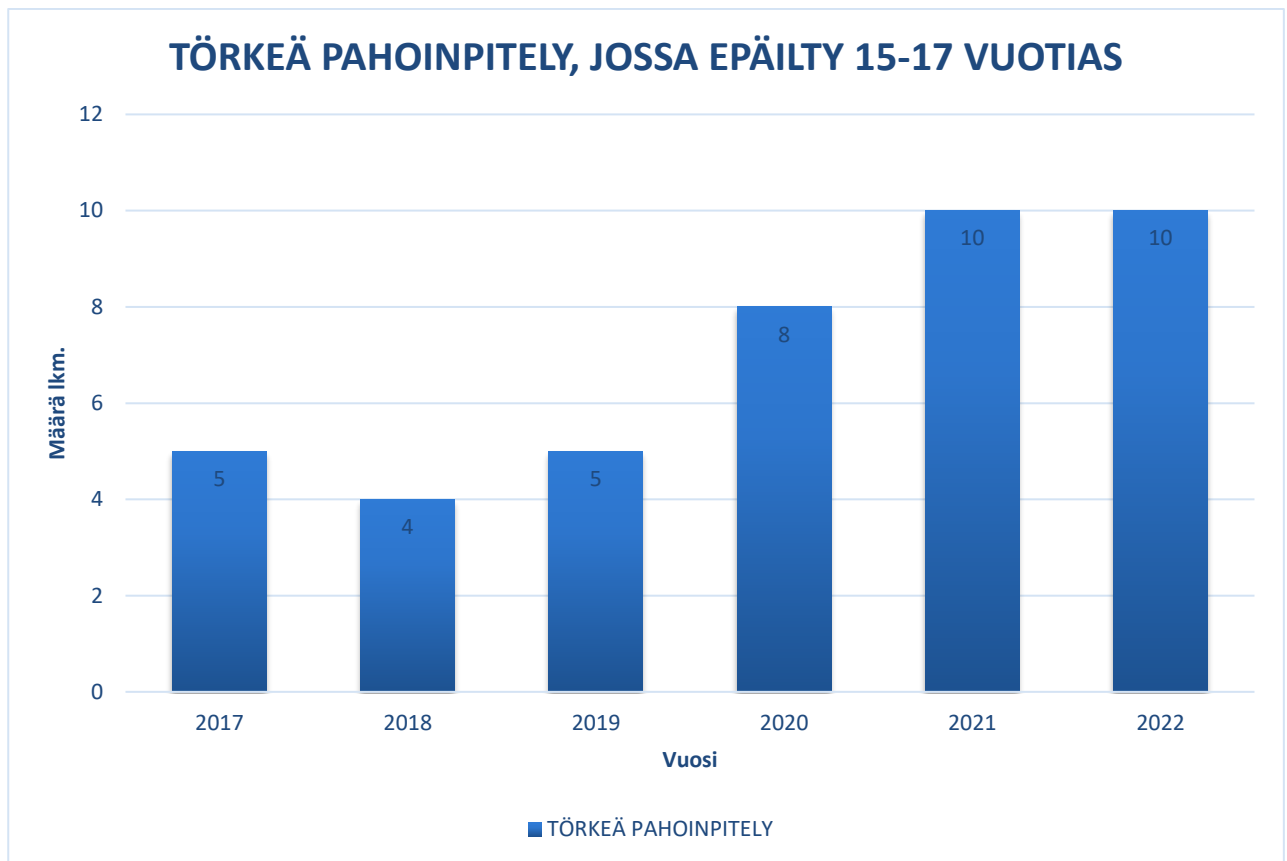
Polstat-järjestelmässä dataa voidaan näyttää valitsemien luokitteluiden perusteella, tässä opinnäytetyössä esitettyjen kaavioiden yhteisinä luokitteluina on vuodet 2017–2022 ja Helsingin alue sekä tarkasteltavana kohteena olevat rikoksesta epäillyt. Muuttuvina luokitteluina käytetään ikää, rikosnimikettä ja sukupuolta.

4.1 Törkeät pahoinpitelyt

Kaavio 1. Helsingin alueen kaikkien ikäluokkien epäillyt törkeät pahoinpitelyt 2017–2022 (Polstat, 2023).

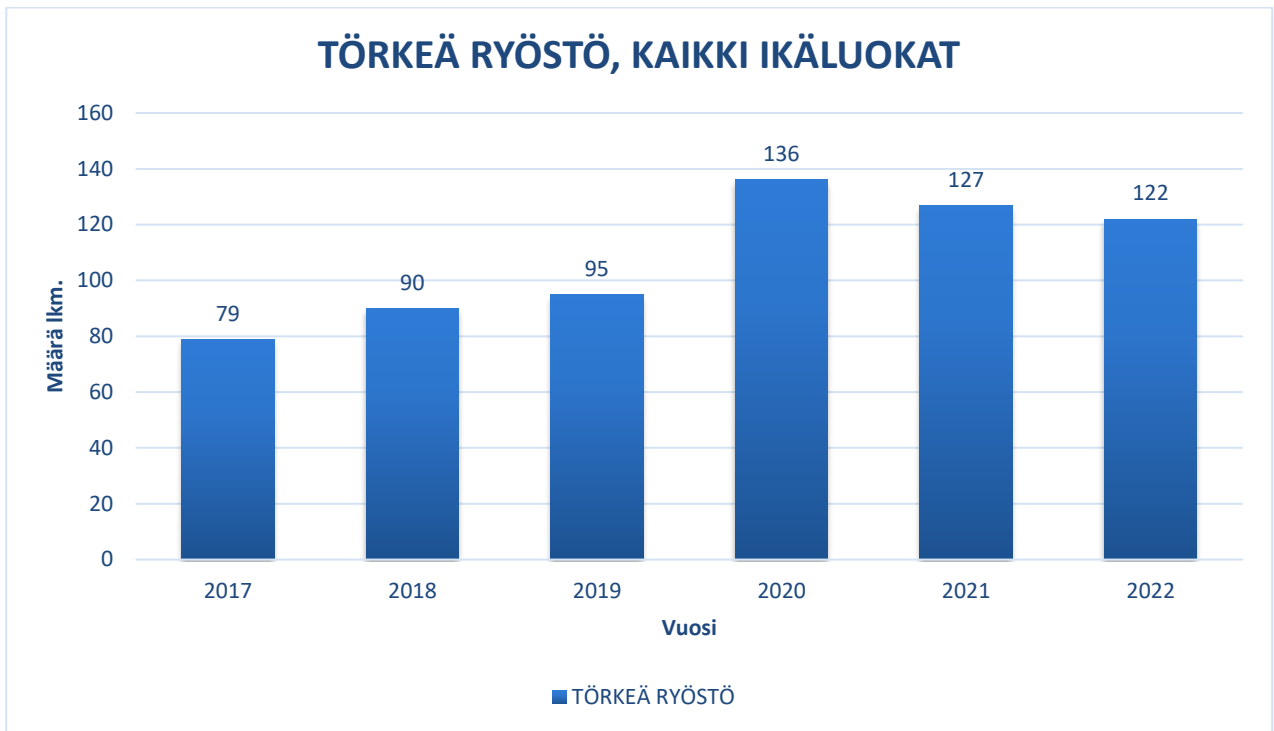
Kaaviosta 1 on havaittavissa, että Helsingin alueella törkeisiin pahoinpitelyihin epäiltyjä oli tarkastelujaksolla yhteensä 809 kappaletta. Vuonna 2017 epäiltyjä oli 124 kappaletta, vuonna 2018 139 kappaletta, 2019 107 kappaletta, 2020 144 kappaletta, 2021 158 kappaletta ja vuonna 2022 137 kappaletta.

Kaavio 2. Helsingin alueen törkeään pahoinpitelyyn epäiltyjen 15–17-vuotiaiden määrä 2017–2022 (Polstat, 2023).

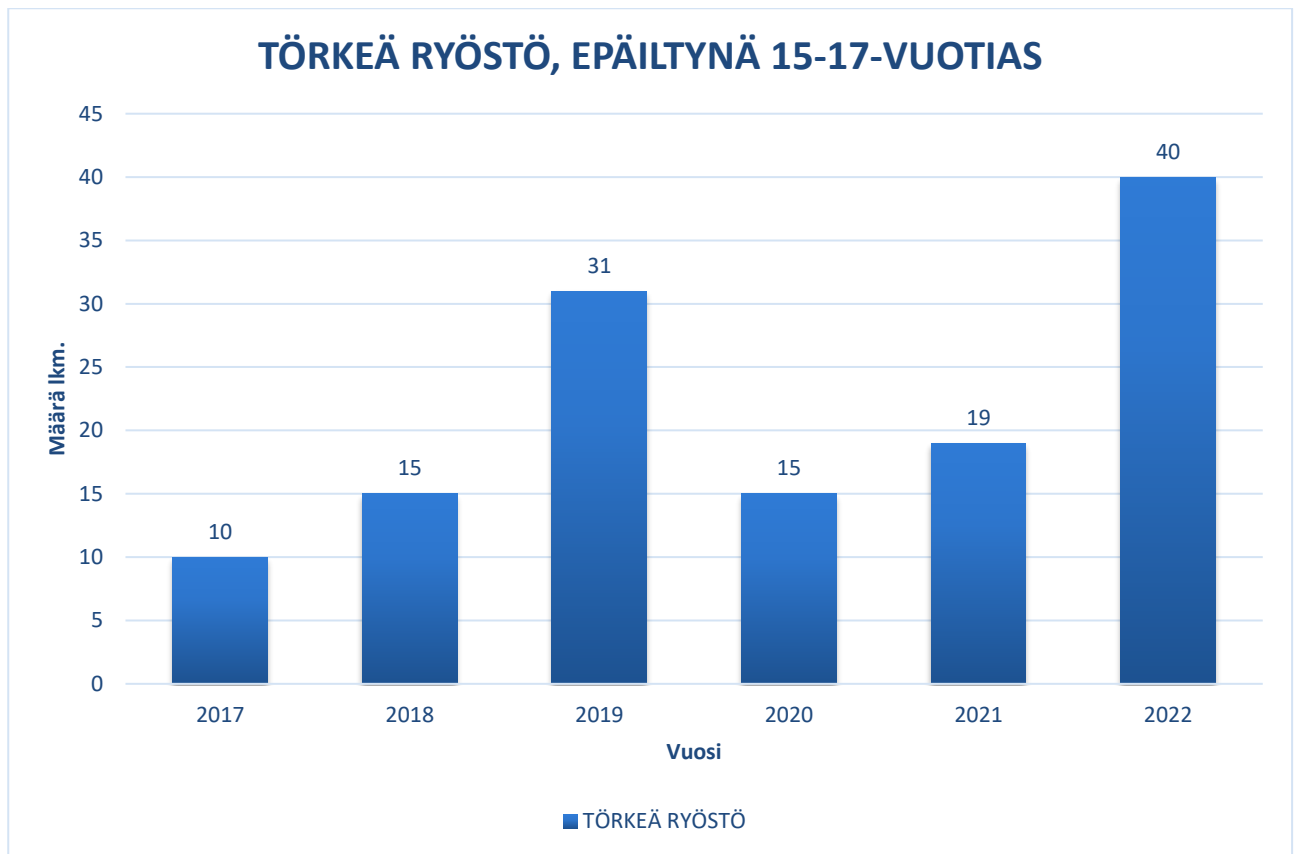
Kaaviossa 2 on havaittavissa, että tarkastelujaksolla törkeästä pahoinpitelystä epäiltyjä 15–17-vuotiaita oli yhteensä 42 kappaletta. Vuonna 2017 epäiltyjä oli 5 kappaletta, 2018 4 kappaletta, 2019 5 kappaletta, 2020 8 kappaletta, 2021 10 kappaletta ja vuonna 2022 10 kappaletta.

4.2 Törkeät ryöstöt

Kaavio 3. Helsingin alueen kaikkien ikäluokkien epäillyt törkeät ryöstöt 2017–2022 (Polstat, 2023).

Kaaviossa 3 on havaittavissa, että Helsingin alueella törkeisiin ryöstöihin epäiltyjä oli tarkastelujaksolla yhteensä 649 kappaletta. Vuonna 2017 epäiltyjä oli 79 kappaletta, 2018 90 kappaletta, 2019 95 kappaletta, 2020 136 kappaletta, 2021 127 kappaletta ja vuonna 2022 122 kappaletta.

Kaavio 4. Helsingin alueen törkeisiin ryöstöihin epäiltyjen 15–17-vuotiaiden määrä 2017–2022 (Polstat, 2023).

Kaaviosta 4 on havaittavissa, että Helsingin alueella törkeisiin ryöstöihin epäiltyjä 15–17-vuotiaita on tarkastelujaksolla ollut 130 kappaletta. Vuonna 2017 epäiltyjä oli 10 kappaletta, 2018 15 kappaletta, 2019 31 kappaletta, 2020 15 kappaletta, 2021 19 kappaletta ja vuonna 2022 40 kappaletta.

5 TUOMIOT

Tässä luvussa esitetään tutkimuksessa käytetty tuomioihin perustuva aineisto, joka koostuu Helsingin kärjäoikeuden ja hovioikeuden antamista tuomioista vuosina 2017–2022. Tuomiot on annettu 15–17-vuotiaille törkeistä pahoinpitelyistä ja törkeistä ryöstöistä, mutta tuomioista mukana on ainoastaan ne tuomiot, joissa syyksi on luettu vain yksittäinen törkeä pahoinpitely tai törkeä ryöstö. Useiden rikosten yhteisrangaistuksia ei ole otettu huomioon, jotta annettu tuomio kuvaa nimenomaan tarkasteltua rikosnimikettä. Aineisto ei sisällä kaikkia kyseisellä aikavälillä 15–17-vuotiaille annettuja tuomioita vaan otannassa on mukana vain ne tuomiot, jotka luovutettiin tätä tutkimusta varten. Aineiston hankinnasta ja tuomioista kerrottiin tarkemmin luvussa 2.3.

5.1 Törkeät pahoinpitelyt

Opinnäytetyössä analysoitiin 13 Helsingin kärjäoikeuden antamaa tuomiota törkeästä pahoinpitelystä ja 26 törkeää pahoinpitelyä, jota oli käsitelty Helsingin hovioikeudessa. Analysoitujen tuomioiden määrä oli yhteensä 39 kappaletta. Molemmissa, sekä kärjäoikeuden että hovioikeuden tuomioissa epäiltyjä ja tuomittuja saattoi olla useampia, joten yhdestä tuomiosta voitiin saada kaksi analysoitavaa rangaistusta.

Helsingin kärjäoikeuden 13 tuomiosta 11 tuomiossa syyksi luettiin törkeä pahoinpitely sellaisenaan, ilman oheis- tai liitännäisrikoksia, joten tuomioistuin antoi rangaistuksen ainoastaan törkeästä pahoinpitelystä. Helsingin hovioikeudessa käsitellyistä 26 tapauksesta ainoastaan kolmessa pystyttiin analysoimaan törkeästä pahoinpitelystä annettua tuomiota sellaisenaan, koska muissa rangaistus oli annettu yhdistelmärangaistuksena eikä törkeän pahoinpitelyn osuutta pystytty erottamaan tuomiosta. Kärjäoikeuden ja hovioikeuden tuomioista tutkimuksessa tarkasteltiin yhteensä 14 annettua rangaistusta. Taulukossa 1 on nähtävillä kokonaisuudessaan 39 annetusta tuomiosta tässä tutkimuksessa esille nousseet 14 tuomiota:

Oikeusaste	Tuomio	Vankeusrangaistuk- sen pituus kuukau- sina	Vankeusrangaistuk- sen lisäksi tuomittu
Käräjäoikeus	Ehdoton vankeus	6	ei
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	12	ei
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	12	ei
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	10	ei
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	15	Valvonta 15kk
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	12	ei
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	10	Valvonta 15 kk
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	14	Valvonta 15 kk
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	14	Valvonta 15 kk
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	12	Valvonta 15 kk
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	8	ei
Hovioikeus	Ehdollinen vankeus	9	Valvonta 15 kk
Hovioikeus	Ehdollinen vankeus	15	Valvonta 15 kk
Hovioikeus	Ehdollinen vankeus	8	ei
Käräjäoikeus 11 kpl	Ehdottomia 1 kpl eh- dollisia 13 kpl Yh- teensä 14 kpl	Yhteensä: 157 kk	Valvonta 7 kpl Ei 7 kpl

Taulukko 1. Tutkimuksessa tarkastellut Helsingin käräjäoikeuden ja hovioikeuden tuomiot törkeistä pahoinpitelyistä 15–17-vuotiaille epäillyille.

5.2 Törkeät ryöstöt

Opinnäytetyössä analysoitiin 17 Helsingin käräjäoikeuden määräämää tuomiota törkeästä ryöstöstä ja 24 törkeää ryöstöä, joita oli käsitelty Helsingin hovioikeudessa. Analysoitujen tuomioiden määrä oli yhteensä 41 kappaletta. Molemmista, sekä käräjäoikeuden että hovioikeuden tuomioissa epäiltyjä ja tuomittuja saattoi olla useampia, joten tuomiosta voitiin saada kaksi analysoitavaa rangaistusta.

Helsingin käräjäoikeuden 17 tuomiosta 8 tuomiossa syyksi luettiin törkeä ryöstö sellaisenaan, ilman oheis- tai liitännäisrikoksia, joten tuomioistuin antoi rangaistuksen ainoastaan törkeästä ryöstöstä. Helsingin hovioikeuden arviointiin päätyneistä 24 tapauksesta vain kolmessa tapauksessa pystyttiin

analysoimaan törkeästä ryöstöstä annettua tuomiota sellaisenaan, muissa hovioikeuden arvioitavaksi päätyneissä tapauksissa valitus käräjäoikeuden tuomiota koskien oli peruutettu tai hovioikeus oli arvioinut tapauksen, mutta pelkän törkeän ryöstön osuutta tuomiosta ei pystytty erottamaan muiden syyksi luettujen rikosten takia. Käräjäoikeuden ja hovioikeuden antamista tuomioista tutkimuksessa tarkasteltiin yhteensä 11 määrättyä rangaistusta. Taulukossa 2 on nähtävillä kokonaisuudessaan 41 annetusta tuomiosta tässä tutkimuksessa esille nousseet 11 tuomiota:

Oikeusaste	Tuomio	Vankeusrangaistuksen pituus kuukausina	Vankeusrangaistuksen lisäksi tuomittu
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	21	Valvonta 15 kk
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	24	Valvonta 15 kk
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	18	Valvonta 15 kk
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	12	Valvonta 15 kk
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	18	ei
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	21	Valvonta 15 kk
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	21	ei
Käräjäoikeus	Ehdollinen vankeus	22	Yhdyskuntapalvelu 70 tuntia ja valvonta 15 kk
Hovioikeus	Ehdollinen vankeus	18	Valvonta 15 kk
Hovioikeus	Ehdoton vankeus	26	ei
Hovioikeus	Ehdollinen vankeus	23	Valvonta 15 kk
Käräjäoikeus 8 kpl	Ehdottomia 1 kpl ehdollisia 10 kpl Yhteensä 11 kpl	Yhteensä: 224 kk	Valvonta 7 kpl Valvonta ja yhdyskuntapalvelu 1 kpl Ei 3 kpl

Taulukko 2. Tutkimuksessa tarkastellut Helsingin käräjäoikeuden ja hovioikeuden tuomiot törkeistä ryöstöistä 15–17-vuotiaille epäillyille.

6 TULOKSET

6.1 Määrän muutokset

Törkeät pahoinpitelyt

Törkeiden pahoinpitelyiden kaikkien ikäluokkien (Kaavio 1.) epäiltyjen määrässä prosentuaalista kasvua vuodesta 2017 vuoteen 2022 on 10,4 % mutta kasvu ei ole ollut jatkuvaa vuosi toisensa jälkeen, vaan määrissä on vaihtelua vuosittain. Keskiarvona tarkastelujaksolla epäiltyjen määrä on ollut 134,8 epäiltyä. Keskiarvon yläpuolella on vuodet 2018, 2020, 2021, 2022, joten vuositason määrien voidaan todeta kasvaneen. Suurin määrällinen kasvu on ollut 34,6 % vuoden 2019 107 epäillystä vuoden 2020 144 epäiltyyn. Suurin määrällinen lasku on ollut 23 %, vuoden 2018 139 epäillystä vuoden 2019 107 epäiltyyn. Vuosi 2019 erottuu kaaviosta selvästi alhaisimman epäiltyjen määrän takia ja vuosi 2021 puolestaan selvästi suurimman epäiltyjen määrän takia.

Törkeissä pahoinpitelyissä 15–17-vuotiaiden epäiltyjen määrässä on prosentuaalista kasvua 100 % vuodesta 2017 vuoteen 2022. Kaaviosta voidaan havaita jatkuvaa kasvua vuodesta 2018 vuoteen 2021 ja vuodesta 2018 eteenpäin määrät poikkeavat edeltävistä vuodesta kasvulla. Keskiarvona tarkastelujaksolla epäiltyjen määrä on ollut 7 epäiltyä per vuosi ja keskiarvon yläpuolella ovat vuodet 2020, 2021 ja 2022. 15–17-vuotiaiden epäiltyjen määrässä vähiten epäiltyjä on ollut vuonna 2018 ja puolestaan eniten vuosina 2021 ja 2022.

Törkeät ryöstöt

Kaikkien ikäluokkien epäillyt törkeät ryöstöt ovat prosentuaalisesti kasvaneet 54,4 % vuodesta 2017 vuoteen 2022 ja kuten kaaviosta on nähtävissä, jatkuvaa määrän kasvua on ollut 2017–2020 ja epäiltyjen määrä on vuoden 2020 jälkeen laskenut vuosina 2021 ja 2022. Keskiarvona tarkastelujaksolla epäiltyjen määrä on ollut 108,2 kappaletta. Keskiarvon yläpuolella on vuodet 2020, 2021 ja 2022. Suurin määrällinen kasvu on 43,2 % vuodesta 2019 vuoteen 2020 ja suurin määrällinen lasku on puolestaan 6,7 % vuodesta 2020 vuoteen 2021.

Törkeissä ryöstöissä 15–17-vuotiaiden epäiltyjen määrän keskiarvo on tarkastelujaksolla 21,7 kappaletta per vuosi, joten ainoastaan vuodet 2019 ja 2022 ylittävät keskiarvon. Vuosina 2019 ja 2022 epäiltyjä oli poikkeuksellisen suuri määrä verrattuna muihin vuosiin. Suurimmat prosentuaaliset muutokset ovat kasvu vuoden 2021 19 epäillystä vuoden 2022 40 epäiltyyn (110,5 %) ja suurin prosentuaalinen lasku on puolestaan vuoden 2019 31 epäillystä vuoden 2020 15 epäiltyyn (106,6 %).

6.2 Nuorten rangaistukset

Törkeät pahoinpitelyt

Tutkimuksessa tarkasteltiin 14 törkeästä pahoinpitelystä annettua rangaistusta, jotka on esitetty taulukossa 1. Kaikki tuomiot koskivat 15–17-vuotiaille annettuja rangaistuksia, joten kaikissa syyksi luetuissa tuomioissa otettiin huomioon ikä lieventävänä seikkana rangaistusta määrättäessä. 14 annetusta tuomiosta ainoastaan yksi oli annettu ehdottomana vankeutena, kaikki 13 muuta tuomiota ehdollisena vankeutena. 13 ehdollisesta tuomiosta 7:ssä annettiin lisäksi valvontarangaistus, joka kaikissa 7 valvontarangaistuksessa oli yhden vuoden ja kolmen kuukauden mittainen.

Ehdolliset vankeusrangaistukset olivat pituudeltaan 8 kuukaudesta yhteen vuoteen ja kolmeen kuukauteen. 8 kuukauden ehdollisia vankeusrangaistuksia oli kaksi kappaletta, 9 kuukauden ehdollisia yksi kappale, 10 kuukauden ehdollisia kaksi kappaletta, vuoden ehdollisia neljä kappaletta, yhden vuoden kahden kuukauden ehdollisia kaksi kappaletta ja yhden vuoden ja kolmen kuukauden ehdollisia vankeusrangaistuksia oli kolme kappaletta. Kuukausina mitattuna ehdollisen vankeusrangaistuksen keskipituus oli 11,61 kuukautta. Valvonnan tarve ei ollut sidoksissa tuomion pituuteen vaan valvontarangaistus annettiin rikoksesta epäillyn henkilökohtaisiin oloihin ja elämäntilanteeseen perustuen.

Vankeusrangaistuksista ainoa ehdottomana tuomittu oli 6 kuukauden mittainen, vankeusrangaistusta ei voitu katsoa sovitettavaksi ehdollisena rikosentekijän aikaisempien rikosten vuoksi.

Törkeät ryöstöt

Tutkimuksessa tarkasteltiin 11 törkeästä ryöstöstä määrättyä rangaistusta, jotka on esitetty taulukossa 2. Kaikki tuomiot koskivat 15–17-vuotiaille määrättyjä rangaistuksia, joten kaikissa syyksi luetuissa tuomioissa otettiin huomioon ikä lieventävänä seikkana rangaistusta määrättäessä. 11 annetusta tuomiosta ainoastaan yksi annettiin ehdottomana vankeusrangaistuksena, kaikki 10 muuta ehdollisena vankeutena. 10 ehdollisesta tuomiosta 7:ssä annettiin ehdollisen tuomion lisäksi valvontarangaistus, joka oli kaikissa tapauksissa yhden vuoden ja kolmen kuukauden mittainen. Yhdessä tapauksessa ehdollisen vankeuden lisäksi tekijä tuomittiin yhdyskuntapalveluun ja valvontarangaistukseen, koska ehdollista rangaistusta ei pidetty riittävänä rangaistuksena ja tuomittava henkilö oli suostunut yhdyskuntapalvelun suorittamiseen.

Vankeusrangaistuksista ehdoton vankeusrangaistus oli pituudeltaan kaksi vuotta ja kaksi kuukautta ja koventamisperusteena oli käytetty rikoksen tekoa palkkiota vastaan, joka osoitti erityisen suurta syyllisyyttä.

Ehdolliset vankeusrangaistukset olivat pituudeltaan yhdestä vuodesta kahteen vuoteen. Yhden vuoden ehdollisia vankeusrangaistuksia oli yksi kappale, yhden vuoden ja 6 kuukauden ehdollisia kaksi kappaletta, yhden vuoden ja 9 kuukauden ehdollisia kolme kappaletta, yhden vuoden ja 10 kuukauden ehdollisia yksi kappale ja yhden vuoden ja 11 kuukauden ehdollisia vankeusrangaistuksia oli yksi kappale ja kahden vuoden ehdollisia vankeusrangaistuksia oli yksi kappale. Kuukausina mitattuna ehdollisen vankeusrangaistuksen keskipituus oli 19,8 kuukautta. Valvonnan tarve ei ollut sidoksissa tuomion pituuteen vaan valvontarangaistus annettiin rikoksesta epäillyn henkilökohtaisiin oloihin ja elämäntilanteeseen perustuen.

Yhteenveto

Tutkimuksessa tarkastelluista 25 tuomiosta ainoastaan kahdessa tuomio annettiin ehdottomana vankeusrangaistuksena ja loput 23 tuomiota ehdollisina vankeusrangaistuksina. Molempien ehdottomien tuomioiden perustana oli painavat syyt, kuten alaikäisten osalta rangaistuksen määräämisessä rikoslaissa säädetään. (RL 6:9.2 §). Ehdollisen vankeusrangaistuksen lisäksi 14 tuomiossa rikosentekijä tuomittiin 1 vuoden ja kolmen kuukauden valvontarangaistukseen, joten tässä tutkimuksessa tarkastelluista ehdollisista vankeusrangaistuksista 60,8 %:ssa tuomittiin ehdollisen vankeusrangaistuksen lisäksi valvontarangaistus.

Törkeästä pahoinpitelystä tuomio on rikoslaissa määritetty vähintään vuoden ja enintään 10 vuoden vankeustuomio (RL 21:6 §) ja törkeästä ryöstöstä vähintään kahden vuoden ja enintään 10 vuoden vankeustuomio (RL 31:2 §). Alaikäisenä, 15–17-vuotiaana, tehtyyn rikokseen sovelletaan kuitenkin alennettua rangaistusasteikkoa (RL 6:8.1 §), joten tarkastellut tuomiot ovat lähtökohtaisesti matalampia kuin rikoksista säädetyt vähimmät vankeusrangaistukset.

Törkeistä pahoinpitelyistä määrätyt tuomiot olivat keskiarvoltaan lyhyempiä (11,61 kuukautta) kuin törkeästä ryöstöstä määrätyt rangaistukset (19,8 kuukautta).

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tutkimuskysymyksinä olivat, onko 15–17-vuotiaiden törkeät pahoinpitelyt ja törkeät ryöstöt määrällisesti kasvaneet Helsingin alueella vuosina 2017–2022 ja minkälaisia rangaistuksia 15–17-vuotiaille nuorille annetaan törkeistä pahoinpitelyistä ja -ryöstöistä Helsingissä? Näihin tutkimuskysymyksiin vastataan tässä luvussa.

Rikosten määrällinen kasvu

Tämän tutkimuksen perusteella nuorten törkeät pahoinpitelyrikokset ovat tarkastelujaksolla 2017–2022 määrällisesti olleet keskiarvon yläpuolella vuosina 2019–2022 ja jatkuvaa kasvua on ollut vuodesta 2018 vuoteen 2021. Kokonaisuudessaan tämän tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että törkeiden pahoinpitelyiden määrät ovat 15–17-vuotiaiden tekeminä määrällisesti kasvaneet. Kasvu on prosentuaalisesti mitattuna suurta, mutta määrällisesti törkeitä pahoinpitelyitä on kuitenkin vähän.

Törkeiden ryöstöjen osalta tarkastelujaksolla on kaksi vuotta, jolloin epäiltyjä törkeitä ryöstöjä on ollut määrällisesti poikkeuksellisen paljon verrattuna tarkastelujakson muihin vuosiin. Nämä määrältään poikkeukselliset vuodet, 2019 ja 2022, erottautuvat muusta tarkastelujakson muista vuosista niin paljon, että keskiarvillisesti määrrien tarkastelu ei kuvaa kokonaiskehitystä. Törkeät ryöstöt ovat kuitenkin vuoteen 2017 verrattuna kasvaneet joka vuosi, joten tarkastelujaksolla rikosten määrän voidaan todeta tämän tutkimuksen perusteella nousseen.

Näin ollen törkeiden pahoinpitelyiden ja törkeiden ryöstöjen määrän voidaan todeta nousseen 15–17-vuotiaiden epäiltyjen osalta Helsingissä, mutta tarkastelussa tulee ottaa huomioon, ettei rikoksia ole lukumäärällisesti paljon. Rikosten vähäisten lukumäärien myötä tarkastelujaksolla yhdenkin vuoden tilastollinen erottautuminen muista vuosista muuttaa reilusti keskiarvoa.

Rangaistuskäytäntö

Tutkimuksen perusteella Helsingin oikeuslaitos on törkeästä pahoinpitelystä tai törkeästä ryöstöstä tuominnut 15–17-vuotiaan tyypillisesti alle kahden vuoden mittaiseen ehdolliseen vankeusrangaistukseen ja rikosentekijän henkilökohtaisten olojen arvioinnin perusteella määrännyt tarpeen mukaan valvontarangaistuksen. Valvontarangaistus on tämän tutkimuksen perusteella ehdollisen vankeusrangaistuksen lisänä yleisesti käytetty ja valvontarangaistuksen pituus on aina 1 vuosi ja 3 kuukautta. Kahta ehdotonta vankeusrangaistusta lukuun ottamatta, kaikki tuomiot olivat ehdollisia vankeusrangaistuksia, joten ehdotonta vankeusrangaistusta ei anneta kuin poikkeustapauksissa, kuten rikoslaissa säädetään.

Määrällisesti ehdottomia vankeusrangaistuksia tarkasteltavissa tuomioissa oli vain kaksi ja kuten, luvussa 3.5.2 käsiteltiin, ehdottoman vankeuden määrääminen alaikäiselle rikoksentekijälle vaatii erityisen painavat syyt. Tämän tutkimuksen perusteella törkeistä pahoinpitelyistä tai törkeästä ryöstöstä 15–17-vuotiasta ei tuomita ehdottomaan rangaistukseen kuin poikkeuksena, joten ehdollisen vankeusrangaistuksen voidaan todeta olevan tyypillinen rangaistusseuraamus törkeästä pahoinpitelyrikoksesta tai törkeästä ryöstörikoksesta ja valvontarangaistusta käytetään alaikäisen ehdollisen vankeusrangaistuksen ohessa yleisesti. Törkeästä ryöstöstä on määrätty kuukausina mitattuna kovempia rangaistuksia kuin törkeistä pahoinpitelyistä, mutta sen voidaan todeta johtuvan törkeän ryöstön kovemmasta rangaistusasteikosta.

8 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS JA OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI

Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Vilka kirjoittaa teoksessaan Tutki ja Kehitä (2021, 197), että laadullisessa tutkimuksessa luotettavuuden arviointia tehdään jatkuvasti suhteessa teoriaan, analyysitapaan, tutkimusaineiston ryhmitelyyn, tutkimiseen, luokitteluun, tulkintaan, tuloksiin ja johtopäätöksiin. Vilkan mukaan tutkijan on pystyttävä perustelemaan ja kuvaamaan tutkimustekstissään, mistä valintojen joukosta tietty valinta on tehty, mitä ratkaisut ovat olleet ja miten tutkija on päätenyt lopullisiin ratkaisuihinsa. Tutkijan on pystyttävä arvioimaan ratkaisuidensa toimivuutta ja tarkoituksenmukaisuutta tavoitteiden kannalta. (Vilka 2021, 197.)

Tutkimustyössä ja sen arvioinnissa puhutaan usein tutkimuksen toistettavuudesta. Vilka kirjoittaa, ettei tutkimusta voi käytännössä toistaa koskaan sellaisenaan, koska jokainen laadullisella tutkimusmenetelmällä tehty tutkimus on kokonaisuutena ainutkertainen. Vilkan mukaan toisen tutkijan tulisi kuitenkin samoilla säännöillä löytää muiden tulkintojensa ohella myös se, jonka tutkimuksen tekijä on tutkimuksensa perusteella esittänyt. (Vilka 2021, 198.) Tässä opinnäytetyössä tehdyn tutkimuksen osalta uskon toisen tutkijan löytävän samankaltaisella analyysillä vähintään samat tulokset kuin olen itse löytänyt. Lisäksi olen avannut käyttämäni tutkimusmenetelmät ja perustellut toteuttamani valinnat siten, ettei lukijalle jää epäselvyyttä siitä, miksi tai miten joku valinta on tehty.

Tutkimus olisi voitu tehdä hyödyntäen kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä, mutta silloin tutkimuksessa ei olisi välttämättä saatu vastausta tutkimuskysymyksiin tai tutkimuskysymykset olisi tullut asettaa eri muotoon. Lisäksi tilastoon pohjautuvaa aineistoa olisi täytynyt olla huomattavasti enemmän. Näin ollen koen laadullisen tutkimuksen olleen sopiva vaihtoehto vastaamaan juuri näihin tutkimuskysymyksiin.

Opinnäytetyön ja opinnäytetyössä tehdyn tutkimuksen tulee olla yleisten eettisten periaatteiden mukainen, eli tutkittavien ihmisarvoa, itsemääräämisoikeutta, yksityisyyttä ja muita oikeuksia kunnioittava. Tutkimuksen ei myöskään tule aiheuttaa tutkimuksen kohteille haittaa, vahinkoa tai merkittäviä riskejä. (Vuori.) Tässä opinnäytetyössä julkaistaan sellaisenaan määrällistä tilastoa nuorista rikoksentekijöistä, joiden tekemät rikokset on tilastoitu Polstat-järjestelmään, joten rikoksen tehnyttä nuorta ei voida tunnistaa tai yksilöidä tilastoiduista rikoksista. Näin ollen nuoria rikoksentekijöitä ei tutkita yksittäisenä tutkimuksen kohteena, vaan tutkimuksen kohteena on tilastot, joissa kvalifioivana tekijänä on iältään nuori 15–17-vuotias henkilö.

Myöskään tässä opinnäytetyössä käsitellyissä Helsingin oikeuslaitoksen antamissa tuomioissa ei julkaista rikoksentekijän tietoja, taustaa tai muita seikkoja, joista rikoksentekijän voisi tunnistaa.

Vaikka annetut tuomiot ovat julkisia niiden tultua lainvoimaisiksi, aineisto analysoidaan anonyymisti, eikä tässä opinnäytetyössä ole tarpeen keskittyä tuomioissa muuhun tietoon kuin rikoslaissa rangaistavaksi määrätyn teon myötä annettuun tuomioon.

Opinnäytetyön itsearviointi

Innostuin opinnäytetyön aiheesta työharjoittelun aikana ja koin Helsingissä harjoittelussa ollessani, että nuorison väkivaltarikokset ovat kasvussa, samanaikaisesti media uutisoi nuorten tekemistä rikoksista jatkuvasti, joten opinnäytetyön aihe valikoitui mielestäni luontevasti.

Opinnäytettä suunnitellessani tiesin ennalta suunnitteluvaiheen olevan suuressa merkityksessä opinnäytetyöprosessissa ja koin tehneeni erinomaisen suunnitelman sekä työstä itsestään että työn tekemisen aikataulusta. Hyvästä suunnitelmasta huolimatta, suunnittelin tietoisesti opinnäytetyöprosessin aikataulun suhteellisen kireäksi.

Opinnäytetyön tekeminen sujui aiheen rajausta ja aikataulua lukuun ottamatta hienosti, mutta työ itsessään vaati kriittistä tarkastelua erityisesti aiheen ja sen rajaamisen osalta kesken opinnäytetyön tekemisen. Suunniteltu aikataulu ei pitänyt mutta opinnäytetyö saatiin ajallaan valmiiksi, samanaikaiset työt harjoittelijana ja harjoittelun jälkeen eivät edesauttaneet ajankäyttöä opinnäytetyön tekemiseen.

Kaikesta huolimatta koin opinnäytetyö opettavaiseksi prosessiksi, jossa jouduin keskittymään yhden aihepiirin ympärillä oleviin asioihin noin kolmen kuukauden ajan. Opinnäytetyö tuntui päättömältä prosessilta, joka vaati kärsivällisyyttä, uuden opettelua ja aikataulusta, mutta koen onnistuneeni opinnäytetyön tekemisessä asettamani laadullisen tavoitteen mukaan. Aikataululle asetettu tavoite ei toteutunut, mutta opinnäytetyö valmistui aikataulussa.

Koen, ettei tutkimus itsessään anna kokonaiskuvaa nuorten törkeiden pahoinpitelyiden ja törkeiden ryöstöjen tai nuorison väkivaltarikosten tilasta, koska tutkimuksessa osoittautui, ettei tarkasteltuja epäiltyjä rikoksia ole määrällisesti paljoa. Tutkimus kuitenkin vastaa tutkimukselle asetettuun tutkimuskysymykseen määrällisen kasvun osalta. Mikäli tutkimuksessa haluttaisiin käyttää laajempaa otantaa nuorista tilastollisesti, niin alueellista rajausta tai rikosten tekijöiden ikähaarukkaa tulisi laajentaa.

Tuomioiden osalta tutkimus onnistui mielestäni vastaamaan tutkimuskysymykseen ja antaa lukijalle kuvan siitä, minkälaisen tuomion 15–17-vuotias voi törkeästä pahoinpitelystä tai törkeästä ryöstöstä saada. Tämä toteutui huolimatta siitä, että tutkimusaineistoa karsiutui jo aineiston hankintavaiheessa käräjäoikeuden toimesta sekä aineiston käsittelyssä, sillä tarkasteltujen rikosnimikkeiden myötä annettuja tuomioita tuli tarkastella sellaisenaan eikä yhteisrangaistuksia voitu huomioida.

Tutkimuksessa olisi ollut mielenkiintoista tarkastella myös alle 15-vuotiaiden tekemiä rikoksia, koska tutkimuksen aikana uutisoitiin, että etenkin alle 15-vuotiaiden epäillyt väkivaltarikokset ovat olleet kasvussa. Tutkimuksesta saisi potentiaalisesti laajemman ja kattavamman näkökulman alle 15-vuotiaat otettaisiin tarkastelussa huomioon ja tutkimus kuvaisi paremmin alaikäisten väkivaltarikollisuutta. Lisänä tutkimukseen voitaisiin ottaa myös muita väkivaltaa sisältäviä rikosnimikkeitä, kuten perusmuotoisia pahoinpitelyjä ja ryöstöjä. Näin ollen jatkotutkimusehdotuksena suosittelen tarkastelemaan väkivaltarikollisuutta myös alle 15-vuotiaiden osalta ja ottamaan mukaan myös perusmuotoiset rikosnimikkeet.

9 LÄHTEET

Günther, K. & Hasanen, K. & Juhila, K. Johdanto: Analyysi ja tulkinta. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Luettavissa:

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/analyysi-ja-tulkinta/>. Luettu: 8.8.2023

Haikkola, L & Hästbacka, N. & Pekkarinen, E. 25.4.2019. Kuka vastaa nuorten rikoksiin? Ammattilaisten, nuorten ja kustannusten näkökulmia palveluihin. Luettavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161548>. Luettu: 22.8.2023.

Juhila, K. Teemoittelu. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/teemoittelu/>. Luettu: 19.4.2023

Kaakinen, M. & Näsi, M. 25.5.2021. Nuorisorikollisuuden esiintyvyys ja tekomäärät Suomessa 1995–2020. Luettavissa: <https://kriminologia.journal.fi/article/view/109017>. Luettu: 22.8.2023.

Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.

Kivivuori, J. 2018. Kriminologia: rikollisuus ja kontrolli muuttuvassa yhteiskunnassa. Gaudeamus. Helsinki.

Kivivuori, J. 2013. Rikollisuudet syyt. 2. uudistettu laitos. Nemo. Helsinki

Laki nuorista rikosentekijöistä 262/1940.

Laki yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta 400/2015

Matikkala, J. 2021. Rikosoikeudellinen seuraamusjärjestelmä. Edita Publishing Oy.

Oikeuslaitoksen internetsivut, Rikosoikeus. Luettavissa: <https://oikeusministerio.fi/rikosoikeus>. Luettu: 18.4.2023

Oikeusministeriö. Rikosoikeudellinen seuraamusjärjestelmä. Luettavissa: <https://oikeusministerio.fi/rikosoikeudellinen-seuraamusjarjestelma>. Luettu: 17.8.2023.

Poliisin internetsivut, Nuori rikoksentekijä. Luettavissa: <https://poliisi.fi/nuori-rikoksen-tekija>. Luettu: 18.4.2023.

Poliisin uutinen, Poliisi perustaa kaksi uutta katujengeihin liittyvää ryhmää, 14.3.2023. Luettavissa: <https://poliisi.fi/-/poliisi-perustaa-kaksi-uutta-katujengeihin-keskittynyttä-ryhmaa> Luettu: 20.3.2023.

Rikoslaki 39/1889

Rikosseuraamuslaitos. Nuorisorangaistus. Julkaistu 31.8.2022. Luettavissa: <https://www.rikosseuraamus.fi/fi/index/seuraamukset/yhdyskuntaseuraamustyo/nuorisorangaistus.html#>. Luettu: 9.8.2023, tekstissä viitattu 1a.

Rikosseuraamuslaitos. Valvontarangaistus. Julkaistu 31.8.2022. Luettavissa: <https://www.rikosseuraamus.fi/fi/index/seuraamukset/yhdyskuntaseuraamustyo/valvontarangaistus.html>. Luettu: 9.8.2023, tekstissä viitattu 2a.

Tapani, J. & Tolvanen, M. & Kemppinen, H. 2022: Rikosoikeus – rangaistuksen määrääminen ja täytäntöönpano. Helsinki, Alma Talent.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Lasten ja nuorten hyvinvointi – Kouluterveyskysely 2021. 17.9.2021. Luettavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/143063/ktk_tilastoraportti2021_2021-09-09_kuviot_kuvana.pdf?sequence=1&isAllowed=y Luettu: 22.8.2023.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Verkkopainos.

Tuovi – Sisäisen turvallisuuden portaali. Luettu 5.7.2023. Luettavissa: <https://sisainenturvallisuus.fi/tilastot>

Vilka, H. Tutki ja Kehitä. 2021. PS-Kustannus. Jyväskylä.

Vuori, J. Tutkimusetiikka ihmistieteissä. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metelmaoetus/kvali/tutkimusetiikka/tutkimusetiikka-ihmistieteissa/>. Luettu: 19.4.2023